



Opgave i TM2008

Missionsteologi

Af Anton Bech Bräuner

Godkendt opgaveordlyd:

Gør rede for ligheder og nuancer mellem Jesu forskellige befalinger om mission i Mat 28:18-20, Luk 24:44-49, Joh 20:21-23 og ApG 1:8. Drøft så hvorvidt dette stemmer overens med missionsoppgaven som det kommer til udtryk i Cape Town-erklæringen.

Fjellhaug International University College

Forår 2020



Indledning

Vi lever i en verden, der er fuld af udfordringer. Klimakrisen efterlader ingen afkroge i verden uberørte og vil formentlig føre til både tørke og massemigration (UN 2020). Mens disse linjer skrives hærger COVID-19, der på kort tid er blevet en verdensomspændende pandemi, der, hvis økonomerne har ret, vil føre verdensøkonomien ind i en ny recession (World Economic Forum 2020). Samtidig er der stadig folkeslag, der endnu ikke er nået med evangeliet (Joshua Project 2020).

I en verden i nød er det måske vigtigere end nogensinde, at kirken besinder sig på sin opgave. Hvad er kirkens opgave egentlig? Og er der en særlig opgave, kirken med sine begrænsede ressourcer bør prioritere?

I denne opgave vil jeg undersøge, hvad Jesus befaler om mission, og diskutere hvorvidt Jesu missionsbefalinger harmonerer med missionsforståelsen i Lausanne-bevægelsens seneste erklæring om mission, Cape Town-erklæringen (herefter CTE). Det vil jeg gøre med udgangspunkt i følgende problemformulering:

Gør rede for ligheder og nuancer mellem Jesu forskellige befalinger om mission i Mat 28:18-20, Luk 24:44-49, Joh 20:21-23 og ApG 1:8. Drøft så hvorvidt dette stemmer overens med missionsopgaven som det kommer til udtryk i Cape Town-erklæringen.

For at besvare problemformuleringen vil jeg i opgavens første del foretage en komparativ analyse af missionforståelsen i missionsbefalingerne, som de kommer til udtryk i ovenstående bibeltekster. De pågældende bibeltekster berører også andre tematikker såsom Guds almagt. I min undersøgelse er jeg dog ikke primært interesseret i at identificere alle ligheder og forskelle i de nævnte tekststykker, men derimod de ligheder og forskelle, der handler «om mission», som det lyder i problemformuleringen.

Inden for missiologien er der langt fra enighed om, hvordan begrebet mission skal forstås, hvilket blandt andet skyldes, at begrebet mission ikke forekommer eksplicit i det bibelske materiale. Ved at tage udgangspunkt i et bestemt missionsdefinition i en bibelteologisk undersøgelse af mission, er der således en risiko for, at man kommer til at indlæse en bestemt forståelse, der er fremmed for teksterne selv. Omvendt elimineres denne risiko ikke ved at undlade at definere sin missionsdefinition eksplicit. For at øge transparensen har jeg derfor valgt at tage udgangspunkt i David Boschs missionsbegreb. Ifølge Bosch forudsætter mission «*a sender, a person or persons sent by the sender,*



those to whom one is sent, and an assignment» (Bosch 1991:1). For at afdække «ligheder og nuancer mellem Jesu forskellige befalinger om mission» vil jeg derfor analysere (1.) hvem der sender, (2.) hvem der bliver sendt, (3.) hvem de sendes til og (4.) med hvilken opgave.

I anden del af opgaven vil jeg diskutere, hvorvidt missionsforståelsen harmonerer med den forståelse af missionsopgaven, der kommer til udtryk i CTE. Først vil jeg diskutere, hvor bredt missionsopgaven bliver forstået i CTE. Dernæst vil jeg drøfte, om denne brede missionsforståelse er et udtryk for en udvikling i Lausanne-bevægelsen, og hvori udviklingen består. Afslutningsvist vil jeg diskutere CTE's missionsforståelse i lyset af Missio Dei-begrebet.

Komparativ analyse af missionsbefalingerne

1. Hvem sender?

I alle fire missionsbefalinger optræder Jesus som afsenderen. Det er Jesus, der udtaler imperativet «Gå» (Matt 28,19), siger til disciplene, at de «skal være (...) vidner» (Luk 24,48; ApG 1,8) og han identificerer endda eksplicit sig selv som det «jeg», der «sender» (Joh 20,21). Udsendelsen sker altså med Jesu autoritet og myndighed (DeYoung & Gilbert 2011:59).

Alligevel optræder der nuanceforskelle. For selvom Jesus i Matt 28,19 optræder med autoritet til sende, gør han det samtidig klart, at det er en autoritet, der er blevet ham «givet» af Faderen (Matt 28,18), modsat Joh 20,21, hvor udsendelsen nok sammenlignes med Faderens sendelse af Sønnen, men bliver beskrevet som en selvstændig sendelse foretaget af Sønnen (Köstenberger & O'Brien 2001:103). Omvendt udelukker Sønnens sendelse ikke, at han gør det med en magt, han har fået givet, idet de to forhold tilsyneladende kan være kompatible (Matt 28,18).

Hos Luk omtales Faderen ikke direkte som den, der har magten til at sende. Dog står der hos Luk, at Skriften «må¹ opfyldes» (Luk 24,44), hvorefter Jesus nævner forkyndelsen af syndernes forladelse for alle folkeslag (Luk 24,47), hvilket kan indebære, at Jesu befaling sker i overensstemmelse med Faderens magt og myndighed (Köstenberger & O'Brien 2001:124).

Jesu udsendelse sker ifølge Luk, ApG og Joh med Åndens kraft, idet Jesus henholdsvis siger «Modtag Helligånden!» (Joh 20,22) og lover en Helligåndens «kraft fra det høje» (Luk 24,49; ApG

¹ Udtrykket «δεῖ», der er brugt her udtrykker, at noget sker med nødvendighed, hvilket her kan forstås som en guddommelig nødvendighed.



1,8).² I Lukas omtales Ånden som den, Faderen har lovet (Luk 24,49), hvilket igen kunne indikere, at Sønnens sendelse korresponderer med Faderens magt og forsyn (DeYoung & Gilbert 2011:48).

Det er kun hos Matt, at Treenigheden optræder eksplicit og i sammenhæng, hvilket sker i forbindelse med dåben, der skal ske «i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn» (Köstenberger & O'Brien 2001:105; Matt 28,19). Betydeligst er forskellen her til Lukas, der taler om, at der skal forkyndes omvendelse «i hans [Jesu] navn» (Luk 24,47). Dog optræder alle tre personer i Treenigheden som vist oven for i alle Jesu missionsbefalinger, som derfor alle kan beskrives som trinitariske.

2. Hvem bliver sendt?

Et andet aspekt, der er væsentligt for at forstå missionsopfattelsen i Jesu missionsbefalinger, er, hvem missionsopgaven egentlig er givet til.

Når Jesus giver sine missionsbefalinger, gør han det til en udvalgt skare af disciple. ApG 1,2 taler om «De apostle, han havde udvalgt» (ApG 1,2). Matthæusevangeliet såvel som Lukasevangeliet taler om «de elleve disciple» (Matt 28,16; Luk 24,33), hvor Judas Iskariot naturligvis er fraregnet, da han havde forrådt Jesus. Joh 20,19 omtaler blot «disciplene», men lader samtidig vide, at disciplen Thomas «ikke [havde] været sammen med dem» (Joh 20,24), hvorfor der formentlig er tale om de ti disciple, der er samlet, da Jesus giver den johanæiske missionsbefaling. Alle missionsbefalinger er altså i første omgang talt til Jesu disciple som en afgrænset gruppe.

Omvendt er der flere forhold, der peger på, at missionsopgaven er givet til alle disciple af Jesus i bred forstand. For det første tyder Matt 28,20 på, at befalingen er givet til andre end blot Jesu disciple, da Jesus lover at være med ikke blot til de yderste hjørner af *verden*,³ men faktisk indtil *tidens* ende, som der står direkte oversat.⁴ Det må per se indebære flere end blot de ti eller elleve disciple (DeYoung & Gilbert 2011:59). For det andet kan man overveje, om det er plausibelt, at opgaven kun omfatter disciplene i Lukasevangeliet, når opgaven, som allerede vist, handler om at bringe evangeliet til «alle folkeslag» (Luk 24,47), hvilket lader til at være en opgave, der har sådan et omfang, at det ikke er muligt for så begrænset en gruppe. For det tredje viser de deskriptive afsnit i Apostlenes Gerninger da også, at opgaven er givet til en bredere gruppe af disciple, da selv personer,

² Forholdet mellem den johanæiske og den lukanske pneumatologi er omdiskuteret i litteraturen, idet åndsudgydelsen hos Johannes både kan forstås symbolsk eller kvalitativt forskellig fra åndsudgydelsen hos Lukas. På grund af opgavens begrænsede omfang vil jeg dog ikke komme nærmere ind på de forskellige opfattelser her. En opsummering af positionerne kan findes hos D. A. Carson (Carson 1991:651ff).

³ Sådan kunne DO92's oversættelse «verdens ende» ellers forstås.

⁴ «ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος»



der ikke har været direkte øjenvidner til Jesu tjeneste, tager del i opgaven (f.eks. ApG 13,2; Köstenberger & O'Brien 2001:139). For det fjerde optræder der i Joh 17,18 en paralleltekst til Jesu missionsbefaling i Joh 20,23, som understøtter, at der skulle være tale om en bredere gruppe, da Jesus her omtaler en bredere gruppe af dem, Faderen har givet (Joh 17,9), der bl.a. er kendetegnet af at holde fast ved Jesu ord (Joh 17,6; Carson 1991:558). Selvom Jesus således i første omgang gav missionsbefalingerne til en begrænset gruppe, gælder missionsopgaven også disciple i senere tider.

3. Hvem sendes de til?

Matthæusevangeliet understreger, at missionopgaven er rettet mod «*alle folkeslagene*» (Mat 28,19; Köstenberger & O'Brien 2001:104). Det bekræftes af det fokus, der også andre steder i Matthæusevangeliet er på «*alle folkeslag*», der skal høre evangeliet før tidens ende (Matt 24,14), og som optræder ved verdensdommen (Matt 25,32). Her er Matthæusevangeliet i overensstemmelse med Lukas-evangeliet, der også nævner udtrykket «*alle folkeslag*» (Luk 24,47). Selvom vi ikke finder samme udtryk i ApG 1,8, er det værd at overveje, om ikke sagen alligevel er til stede. I ApG 1,8 taler Jesus om, at disciplene skal være vidner «*til jordens ende*». Hvis missionen således er rettet imod hele jorden, er det naturligt at forstå det sådan, at den også omfatter alle de folkeslag, der bor på hele jorden (Köstenberger & O'Brien 2001:130).

Missionsbefalingen i Joh 20,21-23 adskiller sig fra de øvrige missionsbefalinger ved ikke at have nogen eksplicite udtryk, der indikerer, hvor missionen er rettet imod. Alligevel kan man argumentere for, at det alligevel ligger implicit i missionsbefalingen, da sendelsen af Jesu disciple skal ligne Jesu sendelse (Joh 20,21), der var en sendelse til «*verden*»⁵ (Joh 3,16), og da den parallelle sendelsestekst udtrykker det sådan, at Jesus har «*udsendt dem til verden*» (Joh 17,18).

Noget kunne tyde på, at missionsopgaven i Luk og i ApG har det jødiske folk som særlig prioritet. Jesus siger således i Luk 24,47 til disciplene, at de «*skal begynde i Jerusalem*», hvilket kan forstås sådan, at jødernes frelse har førsteprioritet. Ligeledes siger Jesus i ApG 1,8, at disciplene skal være vidner «*både i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria og lige til jordens ende*» (ApG 1,8). Her bredes perspektivet dog ud, uden at Jerusalem nævnes som en særskilt prioritet. At dømme efter strukturen i ApG, hvor missionen først retter sig mod Jerusalem (ApG 2,5), derefter Samaria (ApG 8,5) og videre ud i fjernere egne (9,19) og blandt fremmede folkeslag (ApG 10,1), lader det til, at disciplene har forstået opgaven sådan, at begyndelsen i Jerusalem handlede mere om kronologi end om prioritering (Köstenberger & O'Brien 2001:123-124)

⁵ "τὸν κόσμον" eller "ὁ κόσμος" optræder i øvrigt som et nøgleord gennem hele Johannesevangeliet og bekræfter dermed det universelle fokus i Jesu mission.



4. Hvilken opgave sendes de med?

Et af de mest gennemgående træk i de forskellige missionsbefalinger er forkyndelsen af «*syndernes forladelse*» (Luk 24,47). Lukas nævner, at der skal prædikes til «*syndernes forladelse*» (Luk 24,47), mens Jesus i Joh 20,23 giver sine disciple mandat til både at forlade og fastholde mennesker i synd (Joh 20,23; Carson 1991:656). Syndernes forladelse bliver ikke nævnt direkte i Matt, men omvendt kan man som DeYoung og Gilbert argumentere for, at det indirekte er til stede, da dåben indebærer syndernes forladelse (ApG 2,38; DeYoung & Gilbert 2011:46). Det samme kunne man sige om omvendelsesaspektet hos Lukas, der ligeledes kan knyttes sammen med dåben (DeYoung & Gilbert 2011:46).

Forkyndelsesaspektet er også tilstede hos Matt ud over i dåben (Matt 28,19). Selvom centrum for forkyndelsen er Jesus i både Luk, ApG og Matt, så er forkyndelsen alligevel kvalitativt forskellig hos Matthæus. Ifølge Luk og ApG skal disciplene være «*vidner*» for Jesus, der fortæller om, hvad de har set og hørt (Luk 24,48; ApG 1,8). Lukas tilføjer også, at der «*i hans [Jesu] navn skal (...) prædikes omvendelse*» (Luk 24,47). Matt vægtlægger derimod et andet aspekt af forkyndelsen, idet der her tales om decideret disciplinoplysning (Matt 28,19). Ifølge Matthæus består opgaven således ikke blot i en evangeliserende forkyndelse til omvendelse, men også i en mere undervisende og oplærende forkyndelsesform (Köstenberger & O'Brien 2001:105).

Det er omdiskuteret, hvordan missionsopgavens indhold i den johanæiske missionsbefaling skal forstås. Der er udbredt enighed om, at der er en nær sammenhæng mellem Sønnens sendelse af Faderen og Jesu sendelse af sine disciple (Joh 20,21; Köstenberger & O'Brien 2001:221; Goheen 2012:33). Når det kommer til, hvordan denne sammenhæng skal forstås, ophører enigheden (Carson 1991:648; Hesselgrave 2005:132;136).

På den ene side fremfører John Stott, at sammenhængen skal forstås *inkarnationelt*, der understreger kontinuiteten mellem Jesu mission og kirkens mission, således at Jesu disciple er udsendt for at inkarnere Jesu fortsatte tjeneste i verden frem for blot at vidne om den (Hesselgrave 2005:133; Stott 1975:23; 24). Da Jesu tjeneste også indebærer at helbrede syge og forkynde evangeliets opgave, skal kirken i dag gøre ligesådan, ifølge denne forståelse (Carson 1991:648). Nogle tilhængere⁶ anfører i forlængelse heraf, at Jesu fredshilsen skal forstås som en dennesidig fred, så Jesu disciple bl.a. inkarnerer Jesus, når de bidrager til fredsskabende arbejde i verden, hvilket dog strider mod den måde fredsbegrebet i øvrigt anvendes i Johannesevangeliet (Joh 14,27; Goheen 2011:37; Hesselgrave 2005:132; Stott 1975:18-19). Andreas Köstenberger peger modsat Stott på, at sammenhængen skal

⁶ Dog ikke John Stott.



forstås *repræsentativt*, så disciplene er udsendt for at vidne om Jesus på samme måde som Sønnen vidner om Faderen (Köstenberger 1998:3-4).

Noget, der kunne pege i retning af en inkarnationel forståelse, er, at Jesus sammenligner de to sendelsesforhold med ordet «*som*»⁷, hvilket Stott fremhæver (Stott 1975:23). Omvendt behøver et analogt element mellem Jesu mission og disciplenes mission ikke indebære, at missionsopgaverne ligner hinanden i ethvert aspekt (Köstenberger 1998:215).

Den inkarnationelle forståelse har alvorlige udfordringer med at fastholde Jesu inkarnation som unik og central, og derudover er den ikke i stand til at opstille nogle klare kriterier for, hvorfor eksempelvis Jesu stedfortrædende soningsdød ikke kan overføres, mens flere andre af Jesu opgaver kan overføres (Carson 1991:649; Köstenberger 1998:215;216). På den baggrund har en repræsentativ forståelse størst forklaringskraft, idet den bedst harmonerer med sendelsestanken i Johannesevangeliet; ligesom Jesus er sendt for at udføre sin Faders vilje, gøre hans gerninger og tale hans ord for dermed at vidne om og herliggøre sin Fader, er disciplene udsendt for at udføre Jesu vilje, gerninger, tale hans ord og vidne om ham for at herliggøre ham (Köstenberger 1998:191). Hvis denne fortolkning er holdbar, består missionsopgaven i overensstemmelse med Jesu missionsbefalinger også hos Johannes i at prædike og vidne om Jesus (Luk 24,47; ApG 1,8) og ved at følge ham som hans disciple og lære andre at gøre det samme (Matt 28,19).

Delkonklusion

I ovenstående afsnit har jeg undersøgt ligheder og nuancer i Jesu missionsbefalinger med fokus på, hvem der sender, hvem der sendes, hvor de sendes til og hvilken opgave de sendes med: (1.) Jesus er den primære afsender af alle missionsbefalinger. Samtidig er Treenigheden enten implicit eller eksplicit til stede. (2.) Den primære målgruppe, der sendes, er Jesu henholdsvis 10 eller 11 disciple, men fordi (3.) opgavens adressat er henholdsvis alle folkeslag eller verden, er der grund til tro, at opgaven også gælder for Jesu disciple i dag. (4.) Opgaven består i at prædike syndernes forladelse og vidne om Jesus til omvendelse og dåb samt lære alle folkeslag til at være Jesu disciple.

⁷ Egentlig καθὼς, der betyder ligesom eller på samme måde som.



Stemmer Cape Town-erklæringen overens med missionsbefalingerne?

I opgavens første del har jeg undersøgt missionsforståelsen i Jesu missionsbefalinger. I opgavens anden del diskuterer jeg, i hvor vid udstrækning denne missionsforståelse stemmer overens med den forståelse af missionsopgaven, som kommer til udtryk i CTE.

Ovenfor viste jeg, at selvom Jesu missionsbefalinger i første omgang blev talt til Jesu disciple, indikerer opgavens omfang med at udbrede evangeliet til *«alle folkeslag»* (f.eks. Luk 24,47), at Jesus giver missionsopgaven til en større gruppe af disciple til alle tider. Denne forståelse stemmer i høj grad overens med forståelsen i CTE.

For det første ligger det i selve CTE og Lausanne-bevægelsens *raison d'être*, at missionsopgaven ikke blev afsluttet med de første apostle, men at det i stedet er muligt at tale om *«vores konkrete mission»* og *«vort engagement i mission»* på en måde, der afslører, at *«[k]irkens mission fortsætter»* (Wright 2011:15;17;27).

For det andet understreger CTE i indledningen Lausanne-bevægelsens fortsatte forpligtelse på Lausanne-pagten fra 1974, der ifølge CTE bl.a. bidrog til *«en ny bevidsthed om de mange unåede folkegrupper»* (Wright 2011:15). Selvom CTE's primære fokus synes at være et andet, skinner det dog igennem flere steder, at Bibelens *«budskab er for alle mennesker på jorden»*, og at *«Guds kærlighed gælder hele hans skaberværk»*, hvilket inkluderer alle folkeslag (Wright 2011:20;29). Tydeligst formuleres det, når Wright skriver, at Guds mission består i *«at skabe sig et folk af hver stamme, hvert sprog, land og folk»*, hvilket for Wright indebærer, at det samme må gøre sig gældende for kirkens mission⁸ (Wright 2011:32).

Når det kommer til, hvem der sender, er CTE ligesom Jesu missionsbefalinger grundlæggende trinitarisk i sin tilgang. Det viser sig i, at artikel 3, 4 og 5 er dedikeret til de forskellige personer i Treenigheden, ligesom Helligånden kaldes for *«den missionerende Ånd sendt af den missionerende Fader og den missionerende Søn»* (Wright 2011:22-28; 26). Omvendt har Jesus ikke en særlig prioritet plads som den, der sender, hvilket fremtræder som en selvstændig pointe i CTE med henblik på at brede sendelsesbegrebet ud i retning af en mere trinitarisk forståelse. I afsnittene for henholdsvis Faderen og Helligånden bekender CTE eksempelvis, at *«at vi ofte har negligeret sandheden om Gud som Fader»* og *«beder om en større erkendelse»* af, at der *«ingen autentisk bibelsk mission [er] uden Helligåndens person, gerning og kraft»*, mens den tilsvarende bekendelse for Sønnen mere handler

⁸ Forholdet mellem Guds mission og kirkens mission vil jeg berøre senere i dette afsnit.



om at følge Sønnen i lydighed end at tildele ham den plads i missionen, han retmæssigt bør have (Wright 2011:24; 26; 27).

Selvom der på flere punkter er en høj grad af overensstemmelse mellem missionsforståelsen i Jesu missionsbefalinger og CTE, betyder det dog på ingen måde, at der ikke også er betydelige forskelle. Forskellene træder derimod tydeligt frem, når det kommer til selve indholdet af missionsopgaven. Ganske vist udtrykker CTE i overensstemmelse med Jesu missionsbefalinger, at missionsopgaven bl.a. indeholder «*evangelisering, vidnesbyrd om sandheden, [og] oplæring af disciple*» (Wright 2011:27). Men hvor Jesu missionsbefalinger fokuserer på disse som kerneopgaver, betragter CTE derimod missionsopgaven som et multidimensionelt begreb og fremfører, at også «*fredsstiftelse, socialt engagement, etisk forvandling, omsorg for skaberværket, overvindelse af onde magter, uddrivelse af onde ånder, helbredelse af syge, lidelse og udholdenhed under forfølgelse*» er genuine udtryk for mission (Wright 2011:27). Samme billede tegner sig, når det kommer til det budskab, som missionsopgaven skal forkynde, hvor CTE udtrykker en større bredde i evangelieforståelsen. Hvor Jesu missionsbefalinger primært fokuserer på forkyndelse til syndernes forladelse (Luk 24,47; Joh 20,23), forholder «*Evangeliet (...) sig til de frygtelige følger af menneskets synd, svigt og nød*» i CTE's forståelse (Wright 2010:1-8A;1-8C). Evangeliet rummer dermed en bredere genoprettelse af hele kosmos end blot syndernes forladelse (Hellesgrave 2018:349).

Har missionsforståelsen i Lausanne-bevægelsen udviklet sig?

Robert Schreiter betragter den brede missionsforståelse i CTE som et udtryk for en historisk udvikling i Lausanne-bevægelsen i retning af, hvad han kalder «*[a] more comprehensive theology of mission*» (Schreiter 2011:90). Lausanne-pagten fra 1974 udtrykker ganske vist, at også «*socio-politisk engagement (...) hører med til vor kristne pligt*», men hvor CTE taler om «*mission i alle dens dimensioner*» (Dowsett 2017:49; Stott 1974; Wright 2011:27) skelner Lausanne-pagten mellem evangelisation «*i sin kerne*», der indebærer «*en forkyndelse af den historiske, bibleske Kristus som Frelser og Herre med henblik på at overtale mennesker til personligt at komme til ham og blive forsonet med Gud*» og «*[r]esultaterne af evangelisering*», der består i en bredere mængde af «*socio-politisk engagement*» og «*ansvarlig tjeneste i verden*» (Dowsett 2017:48; Stott 1974). En lignende skelnen kommer også til udtryk i Manila-manifestet med hensyn til evangelieforståelsen, der ganske vist taler om «*hele evangeliet*» og «*i hele dets fylde*», men samtidig fastholder menneskelig nød «*som konsekvens*» af synden og omvendt synden som den «*grundlæggende årsag til (...) smerte, rodløshed og ensomhed*», hvormed kirkens «*missionsforpligtelse*» i Manila-manifestet fortsat bliver at forkynde «*at forkynde Kristus for alle folkeslag, indtil han kommer*» uden dog at omfatte «*ligegyldighed over for de fattiges situation*» (Stott 1989).



På trods af denne skelnen i Manila-manifestet kan man argumentere for, at der allerede i dette manifest er antrit i retning af en bredere missionsforståelse, hvilket relaterer sig til forståelsen af den johanæiske missionsbefaling. I Manila-manifestet skriver hovedforfatteren Stott, at «[s]and mission (...) ikke [kan] skilles fra inkarnationen» og uddyber, at det skal forstås sådan, at kirken «med ydmyghed [bør] gå ind i andre menneskers tilværelse, identificere sig med deres sociale virkelighed, deres sorg og lidelse og deres kamp for retfærdighed mod undertrykkende magter» (Stott 1989; Stott 1975:23-24). I forlængelse heraf understreger CTE vigtigheden af at «leve evangeliet blandt dem [i.e. folkeslagene] med inkarnatorisk kærlighed og offervillighed» (Wright 2011:69). Dermed rummer både Manila-manifestet og CTE udtryk, der peger i retning af en inkarnationel forståelse af den johanæiske missionsbefaling med en deraf følgende bred missionsforståelse, der understreger kontinuiteten mellem Jesu mission og kirkens mission, så at kirkens opgave bliver at gøre det samme, som Jesus gjorde i sin tjeneste på jorden frem for blot at vidne om Jesu tjeneste.

Hvorvidt CTE stemmer overens med den johanæiske missionsbefaling afhænger altså i høj grad af, om den skal forstås inkarnationelt eller repræsentativt. Antager man en inkarnationel forståelse, harmonerer de i vid udstrækning, når CTE opererer med et bredt missionsbegreb, mens det modsatte er tilfældet, hvis den johanæiske missionsbefaling i stedet skal forstås repræsentativt, sådan som jeg har argumenteret for ovenfor.

Missio Dei

Når missionsforståelsen i CTE forekommer af være bredere end missionsforståelsen i de udgaver af Jesu missionsbefalinger, som denne opgave omfatter, kan det desuden skyldes, at CTE's tekstgrundlag er bredere. Når CTE eksempelvis taler om «*uddrivelse af onde ånder [og] helbredelse af syge*» som et udtryk for mission, gør den det i overensstemmelse med Jesu missionsbefaling, som den kommer til udtryk i Markusevangeliet⁹ (Mark 16,17;16,18; Wright 2011:27). Ligeledes når CTE i brede termer omtaler missionsopgaven som en opgave, der består i at «*være en velsignelse*», alluderer det til 1 Mos 12 – et skriftsted, som hovedforfatteren af CTE, Christopher Wright, andetsteds har kaldt «*one of the most important places in a missiological reading of the Bible*» (Wright 2011:140).

Forskellen på den smalle og brede missionsforståelse i Jesu missionsbefalinger og CTE, handler dog ikke alene om tekstgrundlaget, men skal også ses i lyset den Missio Dei-tænkning, som Wright er eksponent for, og som træder frem flere steder i CTE. CTE's undertitel hedder således «[e]t kald

⁹ Det er værd at være opmærksom på, at der kan være gode grunde til ikke at inkludere denne missionsbefaling i denne undersøgelse, eftersom de fleste både kritiske, konservative og evangelikale bibelforskere er enige om, at afslutningen på Markusevangeliet, der rummer en missionsbefaling, er en senere tilføjelse (DeYoung & Gilbert 2011:47).



til at tage del i Guds mission» (Wright 2011:15). Dermed afslører undertitlen Wrights missionsforståelse; at udgangspunktet er «Guds mission», som det bliver kirkens opgave er «at tage del i» (Wright 2011:15). Dette betyder ikke, at Wright ikke kan benytte begrebet «[k]irkens mission» (Wright 2011:17), men ifølge Wright er «[k]irkens mission på jorden er at tjene Guds mission» (Wright 2011:87).

Hvor de tidligere dokumenter fra Lausanne-bevægelsen giver opgaven med at vidne og forkynde omvendelse til syndernes forladelse forrang frem for den bredere «kristne pligt», og hvor Jesus missionsbefalinger fokuserer på at vidne om Guds frelseshistoriske mål for alle folkeslag, tænker Wright dermed ikke mission som noget, der alene opererer på frelsesplanet, men snarere som «alt, hvad Gud gør for sin store plan med hele skaberværket, og alt hvad han kalder os til at gøre i samarbejde med den plan» (Stott 1974; Wright 2013:22). Her træder CTE's grundlæggende trinitariske missionstænkning igennem, idet CTE f.eks. betragter kunst som mission, fordi kunsten afspejler Guds skaberkreativitet og tilsvarende «[o]msorg for skaberværket», fordi også den fysiske jord er «skabt, opretholdt og genløst af Kristus» (Wright 2011:31;50). Sidstnævnte ser Schreiter som «a move away from traditional Reformed thinking about sin», der understreger «the fallenness of creation» (Schreiter 2011:90).

Man kunne med Stephen Neil kritisere en så bred forståelse for at udvande missionbegrebet, og indvende, at «[i]f everything is mission, nothing is mission» (DeYoung & Gilbert 2011:18). Ifølge Wright gælder det tværtimod, at «Hvis alt er mission ... er alt mission» forstået sådan, at mission omfatter «alt, hvad en kristen og en kristen menighed er, siger og gør» (Wright 2013:22).

Alligevel er det muligt at stille spørgsmålstejn ved, om «omsorg for skaberværket» virkelig kan betegnes mission, da begrebet mission kommer af det latinske verbum «mittere», der betyder at sende, og da «omsorg for skaberværket» ikke lader til at være blandt de opgaver, Jesu udsender sine disciple med (DeYoung & Gilbert 2011:17; Wright 2011:31). Her anfører Wright, at sendelsen ikke alene handler om Jesu sendelse af sine disciple, eller Faderens sendelse af Sønnen men også om Guds selvsendelse, som det bliver kirkens opgave at imitere (Wright 2006:63).

For at svare på, om CTE stemmer overens med Jesu missionsbefaling, er det dermed ikke tilstrækkeligt at se, hvilke aspekter af Jesu missionsbefalinger, der kan genfindes CTE, og hvilke øvrige aspekter der inddrages. Det er derimod nødvendigt at erkende, at for Wright er Jesu missionsbefaling blot én i rækken af befalinger til de kristne og kirken (ligesom befalingen om at elske sin næste etc.), og ikke som hos eksempelvis DeYoung & Gilbert en befaling med «special weight» og «strategic importance» for mission (DeYoung & Gilbert 2011:43).



Konklusion

CTE stemmer på en række punkter overens med Jesu missionsbefalinger. Begge er trinitariske i deres udgangspunkt, begge fokuserer på missionsopgaven som rettet mod alle folkeslag, og begge betragter missionsopgaven som en fortsat forpligtelse til alle tider. CTE fastholder også som Jesu missionsbefalinger, at missionsopgaven indebærer det at vidne, prædike omvendelse til syndernes forladelse, døbe og lære folk at være Jesu disciple. Dog tilkendegiver CTE, at missionsopgaven ikke alene omfatter dette, men også rummer andre opgaver. Bredden i missionsbegrebet kan skyldes en inkarnationel forståelse af den johanæiske missionsbefaling, inddragelse af et bredere tekstgrundlag, hvor Jesu missionsbefalinger blot bliver set som en befaling på niveau med andre befalinger og ikke mindst Wrights Missio Dei-tænkning, hvor kirkens opgave bliver at tage del i alt, hvad Gud gør i denne verden.

Perspektivering

Det kunne være interessant videre at undersøge, hvilke praktiske implikationer det har at operere med et henholdsvis smalt og bredt missionsbegreb. På den ene side står et smalt missionsbegreb potentielt i fare for at negligere den kristnes forpligtelse til næstekærlighed og diakoni (Carson 1991:649). På den anden side risikerer det brede missionsbegreb i sin iver efter at hjælpe en verden i nød at glemme at prioritere menneskets dybeste behov (Hesselgrave 2012:87). Det må dog være op til en anden opgave at undersøge.



Litteratur

- Danske bibelcitater er taget fra Bibelselskabets autoriserede oversættelse fra 1992
- Græske citater er fra Nestle-Alands Novum Testamentum 28 udg.

Bosch, David J. (1991): *Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission*. Maryknoll, New York: Orbis

Carson, D. A. (1991): *The Gospel According to John*

DeYoung, Kevin & Gilbert, Greg (2011): *What is the Mission of the Church – Making Sense of Social Justice, Shalom and the Great Commission*. Wheaton, Illinois: Crossway

Dowsett, Rose (2017). *Evangelism, Service and Social Action in the Missional Understanding of the Cape Town Commitment*, in *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap*, No 4, 2017

Goheen, Michael W. (2015): «Som Faderen har udsendt mig, sender jeg også jer: Lesslie Newbigins missionale ekklesiologi,» i Jeppe Bach Nicolajsen (red.). *Missional kirke - en introduktion*. Fredericia: Kolon, ss. 25-46

Hesselgrave, David J. (2012): *Did Cape Town 2010 Correct the “Edinburgh Error”?* A Preliminary Analysis, in *Southwestern Journal of Theology*, Vol. 55, No 1, Fall 2012.

Hesselgrave, David J. (2018): *Paradigms in Conflict - 15 Key Questions in Christian Missions Today*. Grand Rapids, Michigan: Kregel Academic.

Joshua Project (2020). *Unreached: 100 Largest*. Lokaliseret d. 29.04.2020 på: <https://joshuaproject.net/unreached/1>

Köstenberger, Andreas J. og Peter T. O’Brien (2001): *Salvation to the Ends of the Earth. A Biblical Theology of Mission*. NSBT 11. Illinois: Inter Varsity Press, ss. 19-270.

Köstenberger, Andreas J. (1998): *The Missions of Jesus and the Disciples according to the Fourth Gospel – With Implications for the Fourth’s Gospel’s Purpose and the Mission of the Contemporary Church*. Cambridge, UK: Eerdmans Publishing Company

Schreiter, Robert J. (2011). *From the Lausanne Covenant to the Cape Town Commitment: A Theological Assessment*, in *International Bulletin of Missionary Research*, Vol. 35, No. 2, 2011

Stott, John (1974): *Lausanne-pagten*. Lokaliseret d. 19.03.2020 på: <https://www.lausanne.org/da/lausannepagten/lausannepagten>

Stott, John (1975): *Christian mission in the modern world*. London, UK: Falcon Books

Stott, John (1989): *Manila-manifestet*. Lokaliseret d. 19.03.20 20 på: <https://www.lausanne.org/da/manila-manifestet/manila-manifestet>

United Nations (2020): *Migration and the climate crisis: the UN’s search for solutions*. Lokaliseret d. 29.04.2020 på: <https://news.un.org/en/story/2019/07/1043551>



Wright, Christopher J. H. (2006): *The Mission of God – Unlocking the Bible’s Grand Narrative*. Downers Grove, Illinois: IVP Academic.

Wright, Christopher J. H. (2011): *Cape Town-erklæringen*. Fredericia, Danmark: Forlagsgruppen Lohse

Wright, Christopher J. H. (2013): *Guds folks mission – En bibelteologi for kirkens mission*. Fredericia, Danmark: Forlagsgruppen Lohse

World Economic Forum (2020): *The COVID-19 recession could be far worse than 2008 - here’s why*. Lokaliseret d. 29.04.2020 på: <https://www.weforum.org/agenda/2020/04/mapping-covid19-recession/>